

A KARAKTERERŐSSÉGEK ISKOLAI ALKALMAZÁSÁNAK JELENTŐSÉGE A POZITÍV SERDÜLŐKORI FEJLŐDÉSSEN

T-15

Leist Balogh Brigitta*, Jámbori Szilvia**

**Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola*

***Szegedi Tudományegyetem, Pszichológiai Intézet*

Kulcsszavak: karaktererősségek; serdülőkor; pozitív fejlődés

Az elmúlt két évtizedben egyre inkább fokozódik az érdeklődés az erősségfókuszú megközelítések irányába a fiatalok fejlődésében, a jóllét és az oktatás-nevelés területén is (Catalano et al., 2004; Lavy, 2020; Seligman & Csíkszentmihályi, 2000). A Peterson és Seligman (2004) által bemutatott erősségek és erények rendszere segít abban, hogy átfogóan tanulmányozhassuk a karaktererősségek szerepét, melyek a pozitív pszichológia és a pozitív fiatalok fejlődés fontos építőkövei. A nemzetközi, kiemelten az amerikai kutatások és intervenciók folyamatos erőfeszítéseket tesznek, hogy a karaktererősségek és a pozitív fejlődési komponensek ismeretét, gyakorlását beemeljék az oktatási intézményekbe, ahol a fiatalok idejük legnagyobb részét töltik. Damon (2004) a serdülőkor fejlődés formálhatóságára hívja fel a figyelmet, amit nagyban meghatároznak az egyénben rejlő lehetőségek, erősségek és az erre ható pozitív élmények és kapcsolatok. Az iskolák számára nagy kihívást jelent továbbá felkészíteni a fiatalokat arra, hogy a jövő technológiai jelenleg még ismeretlenek, a jövőre vonatkozó munkahelyi elvárások és foglalkozások is számos újdonságot rejtenek. A 21. századi iskola abban tudja támogatni a tanulókat, hogy hatékonyan reagáljanak az előttük álló kihívásokra, képesek legyenek tudásukat, képességeiket a még ismeretlen, jövőben rájuk váró helyzetekre kiterjeszteni, kihasználva a bennük rejlő erőforrásokat (Lavy, 2020). A karaktererősségek jelentősége iskolai kontextusban több területen is megnyilvánul, például az elégedettség, a jóllét formájában, más téren pedig az iskolai teljesítmény és az elért eredmények terén, valamint az osztályközösségben a pozitív viselkedési minták megszilárdulásában (Weber & Ruch, 2012; Wagner & Ruch, 2015). Magyarországon jelenleg a karaktererősségek kutatása aktuális és újszerű megközelítés. Előrelépést jelent, hogy az elmúlt néhány évben több új mérőeszköz adaptálása megtörtént, vagy éppen folyamatban van, melyek a karaktererősségek és a pozitív fiatalok fejlődés kapcsolatának vizsgálatát teszik lehetővé (Molnár & Fodor, 2021; Zábó et al., 2022). Az előadás célja, hogy áttekintse a pozitív pszichológia és a pozitív fiatalok fejlődés szemléletét, alkalmazva a karaktererősségek fogalmát és alkalmazásának lehetőségeit. A nemzetközi és a hazai kutatási eredmények, valamint az ezekre épülő fejlesztőprogramok bemutatásával szeretnénk ráirányítani a figyelmet az iskolai kontextusba történő beépítés lehetőségeire, és rávilágítani arra, hogyan kapcsolódik a karaktererősségek rendszere a pozitív fiatalok fejlődés elemeihez. Kutatásunkkal szeretnénk kibővíteni a karaktererősségekre irányuló vizsgálatokat a magyar fiatalokra, a születő empirikus adatok pedig felhasználhatók lehetnek fejlesztőprogramok kidolgozásához, valamint az alkalmazott pszichológiai és pedagógiai gyakorlatba is beépíthetőek.